

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (23)

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775-2025

Dossiernummer
2402115

Enligt sändlista

Delgivningskvitto

Beslut för naturreservatet Järvtjärn i Vindelns kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Järvtjärns naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Samtidigt upphävs föreskrifterna om rätten att färdas och vistas i, som om ordningen i övrigt inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken) i Länsstyrelsen Västerbottens förordnade (24FS 1997:12A) om naturreservatet Järvtjärn i Vindelns kommun, diarienummer 231-10502/96.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att Länsstyrelsens beslut (1997-01-27 och diarienummer 231-10502/96) om bildande av naturreservatet Järvtjärn med tillhörande skötselplan (2006-09-11 och diarienummer 512-12832-2005) upphävs när detta beslut (2025-12-17 och diarienummer 6775-2025) vunnit laga kraft.

Fakta om naturreservatet

Namn	Järvtjärn
Dossiernummer	2402115
NVR-id	2001654
Natura 2000, områdeskod	SE0810473 samt SE0810484
Kommun	Vindeln
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	5 km sydväst om Granö
Mittkoordinat	N 7128526, E 706488 (Sweref 99 TM)
Naturgeografisk region	30a, Norrlands vågiga bergkullteräng med mellanboreala skogsområden
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Sveaskog
Fastigheter	Vindeln Ralberget 2:1
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	13,4 hektar
Areal skogsmark	10,9 hektar
Areal produktiv skog	9,2 hektar
Areal öppen våtmark	1 hektar
Areal övrig öppen mark	0,2 hektar

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Areal sjöar och vattendrag	1,3 hektar
-----------------------------------	------------

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar naturskogsartade och brandpräglade barrblandskogar samt dess sjöar och vattendrag, våtmarker och andra öppna marker. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis naturliga tillstånd, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

De arter och naturtyper som angivits för Natura 2000-området Järvtjärn samt Åtmyrberget ska skyddas och återställas så att gott tillstånd kan bibehållas eller uppnås.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglad av naturliga störningar som brand eller är påverkat av skogsbruk, dikning eller annan fysisk påverkan samt främmade arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- genomföra naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i delar av området

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och skogar
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter eller andra skadliga arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Järvtjärns naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till naturmiljön. De höga naturvärdena är främst knutna till områdets naturskogsartade barrblandskogar som till stora delar föryngrats naturligt genom återkommande skogsbränder. De äldsta tallarna i området bär spår av flera bränder och uppskattas vara omkring 350–400 år gamla. Den senaste branden ägde rum för cirka 100 år sedan och den naturliga successionen har fått fortgå sedan dess med ökad graninväxning, grova lövträd av glasbjörk och asp samt ökad mängd död gran- och lövved som följd. Järvtjärns naturreservat ligger inom Natura 2000-området Åtmyrberget, ett område prioriterat för naturvårdsbränning i syfte att bevara arterna bevara slät tallkapuchongbagge och grov tallkapuchongbagge.

Terrängen är måttligt kuperad och huvuddelen av skogsmarken är belägen i en svagt sluttande, västligt exponerad brant invid sjön Järvtjärnen. I anslutning till sjön finns fattiga-intermediära kärrstråk med dominans av starr och fräken såväl som skogsbevuxen myr.

Skogen i reservatet har generellt en låg påverkansgrad, men längs med västra sidan av sjön är skogen bitvis kraftigt påverkad av skogsbruk. Mängden död ved av tall är genomgående låg i området vilket kan tyda på att en så kallad torrskogsavverkning har ägt rum.

Vattenmiljöerna i reservatet är förhållandevis opåverkade men i de västra delarna finns ett dike.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av naturskogar och andra värdefulla naturmiljöer. Sådana områden blir alltmer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

fragment av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Reservatet erbjuder också höga upplevelsevärden och möjlighet att uppleva och nyttja orörd natur genom bärplockning, fiske och annat.

Området är till delar präglad av naturliga störningar (brand) samt är påverkat av skogsbruk och har hydrologisk och fysiskt påverkade våtmarker och vattenmiljöer. Därför kan ett bevarande och en utveckling av områdets naturvärden gynnas av en naturvårdande skötsel som reservatsbeslutet möjliggör. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom beslutet reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Skäl för att upphäva gällande beslut

I Järvtjärns naturreservat finns skyddsvärda naturmiljöer och arter. Beslutets 1997-01-27 syfte, förvaltningsinriktning och föreskrifter medger inte de typer av skötselåtgärder som Länsstyrelsen anser nödvändiga för att naturvärdena i Järvtjärns naturreservat ska kunna bevaras och utvecklas. Vidare bedöms föreskrifterna för vissa verksamheter behöva förstärkas för att uppnå syftet medan andra föreskrifter bedöms kunna upphävas då de inte bidrar till att uppnå syftet.

Genom att ersätta beslutet (1997) med detta beslut 2025-12-17 får området ett med ändamålsenligt skydd. Det blir möjligt att förvalta området så att reservatets syfte uppfylls. Beslutet (2025) ökar också möjligheterna att uppnå bevarandemålen för Natura 2000-området.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra och utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
3. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
4. anlägga ledning eller rör,
5. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
6. tippa, dumpa eller anordna upplag,
7. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snökoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
8. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av leder och spång,
4. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator eller brandefterliknande åtgärder,
5. skötselåtgärder i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning och liknande åtgärder,
6. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken eller annan markstörning,
7. inplantering eller utsättning av inhemska växter, djur eller andra organismer för att gynna skyddsvärda arter eller naturmiljöer,
8. borttagande av för området främmande arter,
9. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lägereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut (2025). Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) åtgärder för drift, underhåll, reparation och upprustning av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg eller vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) underhåll av befintliga jakttorn. För uppförande av nya jakttorn krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- e) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass. För upprättande av nya sikt- eller skjutgator krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- f) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- g) inplantering eller utsättning av inhemska växter eller djur i artbevarande syfte. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- h) utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- i) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Domänverket avsatte 1961 Järvtjärn som domänreservat på kronoparken Ralberget. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som hade sådana särskilda naturvärden att de bör ges skydd som naturreservat. Järvtjärns naturreservat var ett av de områden som valdes ut i Vindelns kommun. Naturvårdsverket och AssiDomän slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet i vilket Järvtjärns naturreservat ingick och därmed ombildades domänreservatet till naturreservat.

Det ursprungliga reservatsförslaget sändes på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Inför beslutet yttrade sig bland annat AssiDomän AB, Naturvårdsverket och Naturskyddsföreningen om jakten. Länsstyrelsen fattade den 27 januari 1997 beslut om bildande av naturreservatet Järvtjärn (diarienummer 231-10506/96).

Området ingår sedan år 2005 i den Europeiska unionens nätverk av skyddade områden, Natura 2000.

Länsstyrelsen har i samband med skötsel och förvaltning av naturreservatet konstaterat att syftet och föreskrifterna från 1997 behöver kompletteras för att bl.a. svara upp mot den skötsel som behöver genomföras för att uppnå syftet med naturreservatet. I samband med detta kompletteras även skötselplanen.

Naturreservatet ligger inom Ubmeje tjeälddie samebys vinterland, förvinterland och vårvinterland. Ubmeje tjeälddie är en fjällsameby. Samebyn har beretts möjlighet att yttra sig.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Svenska kraftnät (SVK) har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berör det aktuella området och har därför inga synpunkter.

Skogsstyrelsen finner de aktuella förslagen lämpliga för reservatet men understryker att det är viktigt med samråd med berörd sameby. Vidare meddelar Skogsstyrelsen att de inte har några pågående ärenden inom området och att de tillstyrker förslaget.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig i ärendet.

Västerbottens ornitologiska förening (VOF) ställer sig positiva till inrättandet av naturreservatet. De påpekar vikten av att naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder bör göras med försiktighet, av kunniga och professionella personer med goda kunskaper om det aktuella området. Ingen bränning bör ske under häckningstid. De framför också vikten av att vid eventuella leddragningar undvika dragningar som kan äventyra eller störa häckningar, särskilt för rovfåglar men även andra störningskänsliga arter. De påpekar också att naturreservat i första hand bör vara till för att skydda naturen och sekundärt för att understödja friluftslivet.

Länsstyrelsens kommentar: Inför en faktisk naturvårdsbränning sker alltid en noggrann fältplanering av de områden som ska brännas. Innan en bränning sker flera detaljerade genomgångar av de berörda bestånden, ofta under flera säsonger i följd. Vid dessa besök noteras och registreras förekomster av olika skyddsvärda arter som kan behöva tas hänsyn till vid en bränning. Vid behov sker även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis för att till exempel inhämta ytterligare kunskap. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (av fåglar

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

eller andra organismgrupper) vars förekomst kan komma att äventyras av en bränning kommer den planerade bränningen i normalfallet att omplaneras så att bränning antingen sker vid annan tidpunkt eller att gränserna för bränningsområdet ändras så att arten i fråga inte påverkas eller att påverkansgraden minimeras. En slutlig avvägning av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper behöver dock alltid göras från fall till fall.

I syftet med naturreservatet preciseras att det är inom ramen för bevarandet av naturmiljöer som naturreservatet ska tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Sametinget (Sámediggi) har inget att erinra mot förslaget. Vidare belyser de vikten av att reservatsbeslutet inte ska hindra samisk markanvändning i området. Sametinget poängterar att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötseln.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel i enlighet med rennäringslagen är undantaget från föreskrifterna (undantag b). Länsstyrelsen bedömer att beslutet om naturreservat inte begränsar övrig samisk traditionell markanvändning. Länsstyrelsen samråder alltid med berörda samebyar inför åtgärder som kan komma att påverka renskötseln. Ett stycke har lagts till i skötselplanen för att förtydliga detta.

Sámiid Riikkasearvi (Svenska samernas riksförbund/SSR) är av uppfattningen att naturreservat bidrar till att bevara naturmiljön och skyddar marker mot skogsbruk och annan exploatering, vilket gynnar betesområden för renen och renskötseln. Vidare belyser SSR vikten av att reservatsbeslut inte får orsaka olägenhet för renskötseln samt att Länsstyrelsen beaktar eventuella synpunkter berörda samebyar framför. SSR påpekar att det ingenstans i förslaget framgår att det ska genomföras samråd med samebyn vid åtgärder som kan påverka renskötseln och att det är SSR:s uppfattning att det alltid ska framgå av reservatsbeslutet och skötselplanen att samråd med samebyn ska genomföras inför åtgärder som kan påverka renskötselns förutsättningar.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Länsstyrelsens kommentar: Inför skötselåtgärder med påverkan på renskötseln ingår alltid samråd med samebyn vid planering av genomförandet. Både Länsstyrelsen och berörda samebyar kan ta initiativ till samråd om skötsel av naturreservatet. Ett stycke har lagts till i skötselplanen för att förtydliga detta.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Järvtjärns naturreservat ligger ca 5 kilometer sydväst om Granö. Terrängen är måttligt kuperad och huvuddelen av skogsmarken är belägen i en svagt sluttande, västligt exponerad brant invid sjön Järvtjärnen. Sjön utgörs av en humös, näringsfattig myrsjö med gungflystränder. Naturreservatet utgörs till största delen av naturskogsartade barrblandskogar som till stora delar föryngrats naturligt genom återkommande skogsbränder. I anslutning till sjön finns även öppna våtmarker i form av fattiga-intermediära kärrstråk samt skogsbevuxen myr.

Reservatet har höga naturvärden knutna till det naturskogsartade skogstillståndet, med god förekomst av strukturer som gamla träd, stående och liggande död ved samt spår av brand. Det finns även inslag av hydrologiskt intakta våtmarker, vattendrag samt en sjö. Reservatet hyser flera sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar och intakta våtmarker. Delar av reservatet är påverkat av skogsbruk och dikning.

Naturreservatet kan besökas för till exempel vandring, skidåkning, fågelskådning samt svamp- och bärplockning. Reservatet är relativt lättillgängligt då det enkelt kan nås från en skogsbilväg.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Järvtjärn är ett mycket värdefullt naturområde som hyser en mångfald av arter knutna till naturskogar, våtmarker och vattendrag. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Naturreservatet är präglat av naturliga störningar (brand) men är också påverkat av äldre tiders skogsbruk samt dikning. På grund av detta så har ekosystemens funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte i delar av reservatet. Ett bevarande och en utveckling av de värden reservatet är satt att bevara förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och lång sikt. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också att skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Länsstyrelsen bedömer att Järvtjärns skydd som Natura 2000-område inte är tillräckligt utan att området har ett behov av kompletterande skydd för att minska risken för negativ påverkan.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som har ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas. Länsstyrelsen har därför bedömt att Järvtjärn i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motiv till att upphäva gällande beslut

Länsstyrelsen bedömer att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva beslutet 1997-01-27 med tillhörande skötselplan 2006-09-11 som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) och ersätta med detta beslut 2025-12-17.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Möjliggörande av skötselåtgärder

Delar av reservatets skogar är brandpräglade och hyser naturvärden som är kopplade till brandhistorik. Gamla brandpräglade skogar blir alltmer sällsynta i landskapet, en följd av storskaligt skogsbruk och en effektiv brandbekämpning. För att kunna bibehålla och öka dessa värden behöver naturvårdsbränning och andra brandefterliknande åtgärder genomföras.

Genom att efterlikna naturliga störningar kan miljöer som är viktiga för många skogslevande arter bevaras och utvecklas. Skötselåtgärder tillåts för att till exempel skapa en mer varierad beståndsstruktur, främja lövvärden och tillföra död ved.

I reservatet finns ett dike som påverkar områdets myrar och även skogar på ett negativt sätt. Även vattendrag i området kan vara påverkade genom flottledsrensning och/eller vattenhinder. För att uppnå ett mer ändamålsenligt skydd för dessa naturmiljöer kan dikena behöva läggas igen och vattendragen restaureras. Även för området främmande arter, vilka kan förväntas öka i takt med klimatförändringarna, kan behöva bekämpas inom reservatet.

Av ovan nämnda skäl har Länsstyrelsen i detta beslut (2025) kompletterat B-föreskrifterna om förpliktelse att tåla intrång, enligt 7 kap. 6 § miljöbalken, för att möjliggöra denna naturvårdande skötsel samt för att bekämpa främmande arter.

Lättnader från föreskrifter

Det nya beslutet (2025) innebär också lättnader från vissa föreskrifter som inte bedöms behövas för att uppnå syftet med reservatet.

Förbud mot jakt bedöms inte behövas för att uppnå syftet med reservatet och följaktligen finns inga föreskrifter som förhindrar det. För möjligheten att utöva säker jakt är sikt- och skjutgator viktiga och de behöver oftast underhållsröjas för att behålla sin funktion. Där sikt- och skjutgator redan är etablerade bedöms ett upprätthållande att dessa genom röjning eller kvistning av sly inte skada naturmiljön annat än marginellt och påverkar därför inte det huvudsakliga syftet med reservatet. Även jaktorn har betydelse för säker jakt. Underhåll av befintliga jaktorn tillåts medan uppförande av nya jaktorn är belagt

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

med tillståndsplikt vilket ger Länsstyrelsen möjlighet att påverka placering och utformning så att tornet inte stör landskapsbilden.

De flesta åtgärder som omfattas av renskötselrätten bedöms vara förenliga med reservatets syfte. Ett undantag som förtydligar renskötselrätten i enlighet med rennäringslagen har därför lagts till.

I beslutet (2025) möjliggörs också snöskoterkörning i enlighet med terrängkörningslagen vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is.

För uppförande av anläggningar krävs samråd enligt 12 kap. 6 § MB vilket ger möjlighet att styra utformning och placering så att påverkan på reservatet och dess syfte blir försumbar.

Utöver detta har vissa begränsningar för allmänhetens friluftsliv tagits bort som inte kan motiveras utifrån syftet med reservatet. Möjligheten att tälta, göra upp lägereld och att medföra okopplad hund är företeelser som till delar är reglerade i andra bestämmelser och de motverkar i övrigt inte syftet med reservatet.

Förbudet mot upplåtelse av mark för orientering eller annan idrottstävling har upphävts för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Förstärkt skydd

Det nya beslutet (2025) får också förstärkt skydd genom ett tillägg till A-föreskrifterna enligt 7 kap. 5 § miljöbalken och ett tillägg till C-föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Tillägget i A-föreskrifterna gäller förbud mot inplantering eller utsättning av växter, djur eller andra organismer. Tillägget i C-föreskrifterna gäller förbud mot att göra åverkan på berg eller mark och har upprättats i syfte att skydda naturmiljön.

Sammanfattande bedömning

Beslutet 1997-01-27 ersätts av detta beslut 2025-12-17 som innebär ett mer ändamålsenlig skydd för de värdefulla naturmiljöerna och livsmiljöer för de skyddsvärda arter som ska bevaras och vårdas i naturreservatet samt för de mer påverkade delar som behöver återställas för att reservatets värden ska bevaras och utvecklas. Genom

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

tillägg till syftets förvaltningsinriktning och B-föreskrifterna för att möjliggöra nödvändig naturvårdande skötsel uppnås detta.

Beslutet (2025) innebär också bättre förutsättningar för säker jakt, minskade hinder för viktig infrastruktur och näringsverksamhet och bättre förutsättningar för allmänhetens friluftsliv genom lättnader i enskilda föreskrifter som inte motverkar syftet med skyddet och sammantaget för att reservatets föreskrifter inte går längre än vad som krävs för att uppnå dess syfte.

Vidare innebär det nya beslutet (2025) förstärkt skydd av naturmiljön genom ett tillägg i A-föreskrifterna gällande förbud mot inplantering eller utsättning av växter, djur eller andra organismer samt ett tillägg i C-föreskrifterna gällande förbud mot att göra åverkan på berg eller mark.

Formuleringar i syfte, skäl och vissa föreskrifter samt de beskrivande texterna i beslutet har också justerats och preciserats, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget av dessa anledningar att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva beslutet 1997-01-27 med tillhörande skötselplan 2006-09-11 som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Enligt 7 kap. 7§ fjärde stycket miljöbalken får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. I detta fall upphävs det gällande reservatet för att bilda ett utökat och/eller förstärkt skydd. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att detta beslut (2025) inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därav att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Järvtjärn har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd¹.
- Området ligger inom en värdetrakt för barrskog² och därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden samt för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå³. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.
- Inom reservatet förekommer naturliga successioner efter brand och reservatet ligger inom en spridningstrakt särskilt prioriterad för naturvårdsbränning⁴ - Åtmyrberget - utpekad i Natura 2000-nätverket för att bevara arterna slät tallkapuchongbagge och grov tallkapuchongbagge.
- Lövsuccessioner på frisk mark är en prioriterad skogstyp för skydd⁵. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Formellt skydd av värdefull natur, varav naturreservat utgör en stor del, är ett av de viktigaste verktygen för att nå målen om biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar 10,9 hektar skog (varav 9,2 hektar är produktiv skog), 1 hektar våtmarker, 0,2 hektar övrig öppen mark samt

¹ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

² Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

³ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

⁴ Länsstyrelsen Västerbotten. 2012. *Strategi för skötsel av brandpräglad skog i skyddade områden i Västerbottens län*. Meddelande 16:2012.

⁵ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

en sträcka på cirka 150 meter vattendrag med de typiska arter, strukturer och processer som hör till de olika naturtyperna. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå miljömålen *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella frilufts mål, däribland målen om *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, till exempel barnkammare och boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet *Levande skogar*.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Hela naturreservatet ligger inom ett Natura 2000-område och omfattas således av riksintresse för naturvården⁶ enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Områden som är av riksintresse ska, enligt miljöbalken, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Beslutet (2025) bedöms vara förenligt med Vindelns kommuns översiktsplan, där Järvtjärn ingår i ett större område som redovisas som ett område med höga naturvärden som ska tas tillvara.

Naturreservatet berörs inte av några gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att beslutet 2025-12-17 är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har

⁶ Länsstyrelsen i Västerbottens län. *Riksintressen för naturvård Västerbottens län*. Meddelande 4:2001.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden (Natura 2000) kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken. Det gäller även åtgärder utanför området om det kan påverka miljön inne i Natura 2000-området,
- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

- I enlighet med 2 kap. 16 § förordningen (1994:1716) ska tillstånd för utsättning av fisk sökas hos Länsstyrelsen. Tillstånd får inte ges för sådana fiskarter eller fiskstammar som är olämpliga med hänsyn till vattenområdets särart. Tillstånd får inte heller ges om det finns risk för spridning av smittsamma sjukdomar,
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Detta beslut (2025) kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Klara Linder, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på <https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

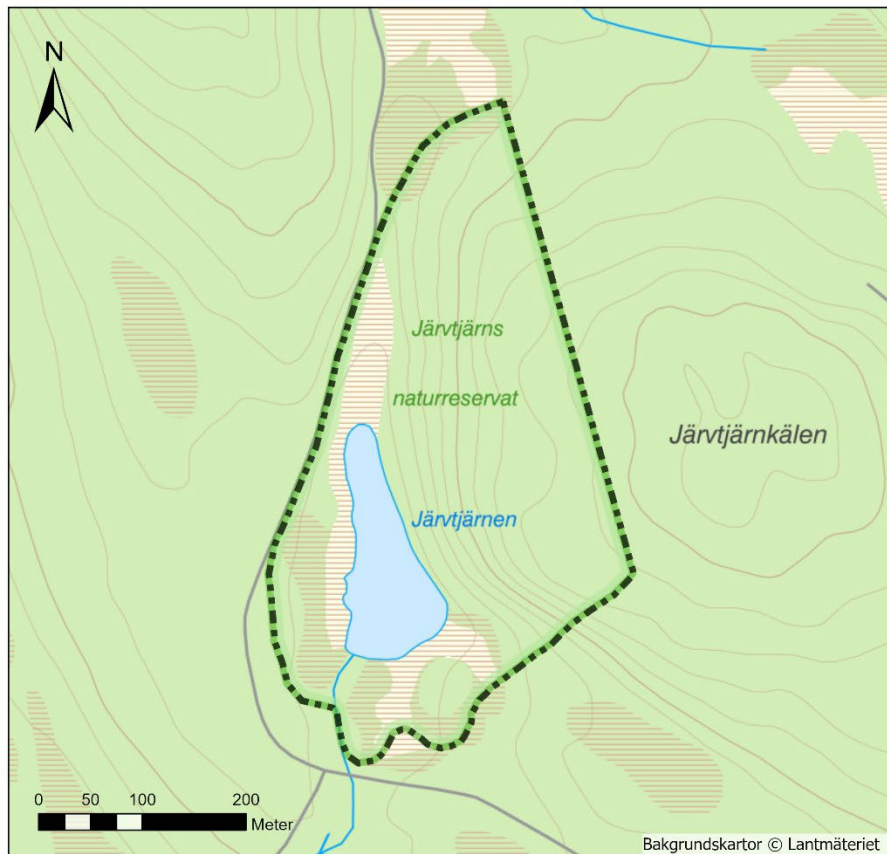
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Bilaga 1

Naturreservat Järvtjärn

Vindeln kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 6775–2025.

■ ■ ■ Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutskarta för Järvtjärns naturreservat i Vindeln kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (17)

Datum

2025-12-17

Diarienummer

6775-2025

Skötselplan för Järvtjärns naturreservat i Vindeln kommun

Foto: Länsstyrelsen i Västerbottens län

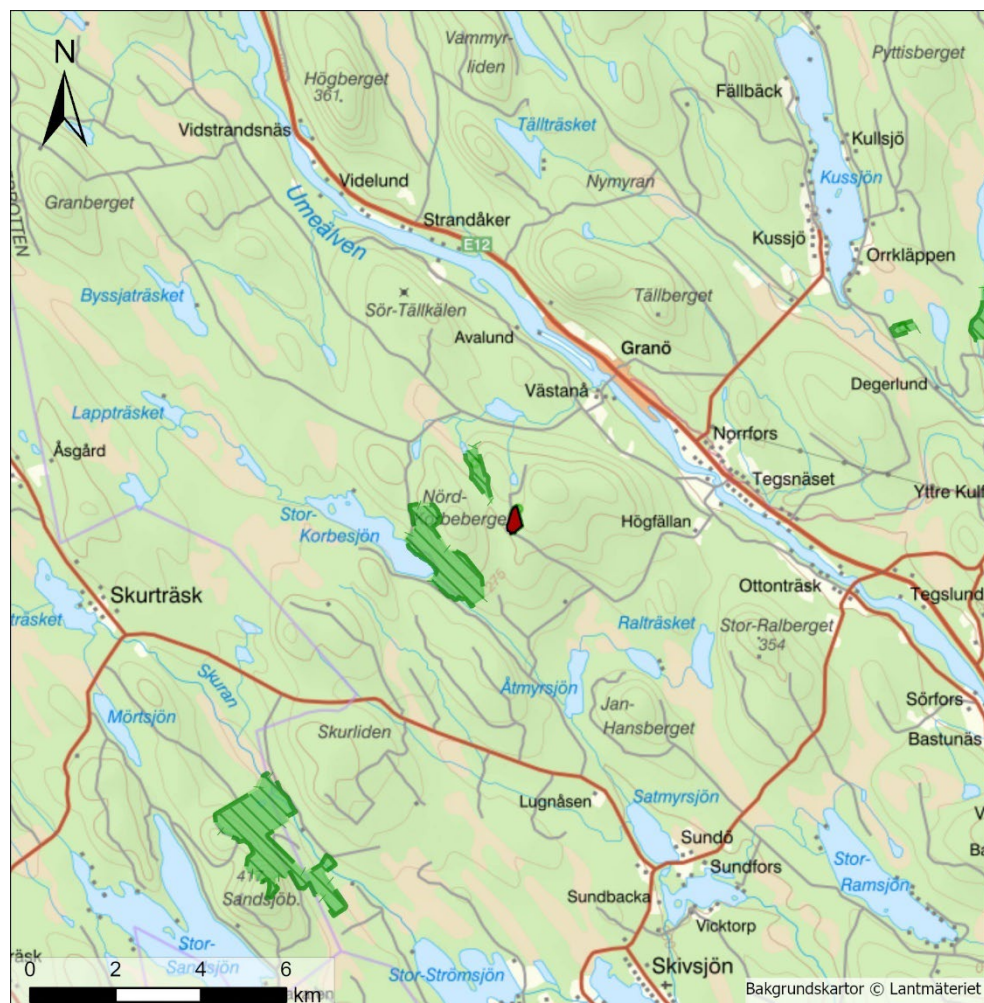

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Järvtjärns naturreservat ligger cirka 5 kilometer sydväst om Granö. Terrängen är måttligt kuperat och höjden över havet varierar från 305 upp till 345 m.ö.h. Huvuddelen av skogsmarken är belägen i en svagt sluttande, västligt exponerad brant till berget Järvtjärnkälen invid sjön Järvtjärnen. Sjön utgörs av en humös, näringsfattig myrsjö med gungflystränder. I anslutning till sjön finns fattiga-intermediära kärrstråk såväl som skogsbevuxen myr.

Vattendraget som avvattnar Järvtjärnen mynnar i Nötmyrbäcken cirka 500 meter söder om reservatet. Nötmyrbäcken mynnar i Åtmyrsjön, biflöde till Umeälven, efter en sträcka på cirka 4 kilometer.

Naturreservatet **Järvtjärn** (röd markering) ligger cirka 5 km sydväst om **Granö**. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön markering).

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

1.2 Geologi

Berggrunden inom reservatet består i huvudsak av yngre granit och pegmatit. I norr finns även delar med gråvacka, kvartsit, arkos och skiffer. Området ligger just över högsta kustlinjen. Jordarterna utgörs av morän och torv.

1.3 Skog

Skogen i området domineras av en genom brand naturligt föryngrad äldre barrblandskog, naturskönt belägen runt sjön Järvtjärnen. Marken i området är av en frisk ristyp, varav delar av reservatet i nordöst har ett större inslag av gräs och lågörtsvegetation. Väster och söder om tjärnen är marken flack och bitvis sumpig. Öster om tjärnen är terrängen sluttande och bitvis brant med blockpartier och småbranter.

Skogen i sluttningen mot Järvtjärnen hyser stor variation trots att arealen är liten. I de branta och centrala delarna av sluttningen är skogen helt talldominerad med mycket tydlig brandprägel. Skogen här är nära fullskiktad men med underväxande klen gran under det kronbildande trädskiktet. De äldre tallarna i området uppskattas vara ca 350–400 år gamla och ett flertal har två brandljud. På en torrtall har hela fyra brandljudsinvallningar noterats. Även ett flertal 150–200 åriga tallar, granar och vårtbjörkar bär spår ifrån en tidigare brand. Rekryteringen av tall är näst intill obefintlig i området, varvid endast tre äldre generationer av tall kan urskiljas, 120 år, 200 år och >350 år. Mängden död ved av tall är genomgående låg i området, vilket kan tyda på att en så kallad torrskogsavverkning har ägt rum. Efter den senaste branden, som inträffade för cirka 120 till 150 år sedan, har den naturliga successionen fått fortgå och graninväxningen längs tjärnens östra sida, och i delar av området i norr, är näst intill fullbordad. Här finns idag en nästan fullskiktad granskog med upp till 250 - åriga granar inblandade med äldre tallar. Det är överlag gott om både hänglavar och död granved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. I norra delen av sluttningen samt längs reservatets sydkant är även lövinslaget stort med inslag av äldre björk, sälg, rönn och kanske framförallt asp. Bitvis finns inslag av mycket grova och gamla aspar och även betydande mängder med grov död aspved. Skogen längs med västra sidan av sjön har en större dominans av tall och är bitvis kraftigt påverkad av skogsbruk. Betydande delar utgörs här av lågvuxen tallsumpskog.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

1.4 Våtmarker

I anslutning till sjön Järvtjärnen finns öppna våtmarker och skogsbevuxen myr. Söder om sjön och längs reservatets västra sida domineras området av en fattig tallbevuxen myr och skogen är här bitvis kraftigt påverkad av skogsbruk. Vid inloppet till sjön i norr finns ett smalt kärrstråk med dominans av starr och fräken.

1.5 Sjöar och vattendrag

Sjön utgörs av en humös, näringsfattig myrsjö med gungflystränder.

Vattendraget som avvattnar Järvtjärnen mynnar i Nötmyrbäcken cirka 500 meter söder om reservatet. Nötmyrbäcken mynnar i Åtmyrsjön, biflöde till Umeälven, efter en sträcka på cirka 4 kilometer.

1.6 Naturvårdsarter

Järvtjärns naturreservat utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till brandpräglad äldre barrblandskog samt våtmarker. Ett stort antal naturvårdsintressanta arter finns noterade från området trots att inga riktade inventeringar genomförts, till exempel gränsticka, ullticka, dvärgbägarlav, tallticka, skinnlav, lunglav, doftticka, bronsbjon, vågbandad timmerbock och tretåig hackspett. Den överlag stora mängden av äldre glasbjörk, men även asp, är av ett stort värde för området.

Nedan presenteras ett urval av skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter som påträffats inom naturreservatet Järvtjärn¹ (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2020² inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar):

Asppraktbagge (NT), aspvedgnagare, atrecus pilicornis, björkeldticka, blanksvart spiklav (NT), bronsbjon, bårdlav, doftskinn (NT), doftticka (VU), dropptaggsvamp, duvhök (NT), dvärgbägarlav (NT), fläcknycklar, gammelgransskål (NT), garnlav (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), grönhjon (NT), gytterlav, järpe (NT), jättesvampmal, knärot (VU), kolflarnlav (NT), korallblylav, kortskaftad ärgspik (NT), kransmossa, lappticka (VU), lavskrika, leptoporus mollis s. str. (NT), liten spiklav, luddlav, lunglav (NT), mård, mörk kolflarnlav (NT), norrlandslav, nästlav,

¹ SLU Artdatabanken. 2025. *Fynddata*.

² SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*.

Datum

2025-12-17

Diarienummer

6775–2025

olisthaerus substriatus (NT), orre, rosenticka (NT), rynkskinn (VU), skinnlav, småflikig brosklav (NT), sparvuggla, spillkråka (NT), stor aspticka, strutbräken, stuplav, större aspvedbock, sångsvan, talltagel, tallticka (NT), talltita (NT), thomsons trägnagare, tjäder, tofsmes, torta, tretåig hackspett (NT), ullticka (NT), vedskivlav (NT), vedticka, violettgrå tagellav (NT), vågbandad barkbock, åkergroda, äggvaxskivling (NT).

1.7 Kulturhistoria och markanvändning

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar

Det finns inga registrerade fornlämningar eller kulturlämningar inom reservatet enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök³.

Skogsbruk

Skogen i reservatet domineras av naturskog och har generellt en låg påverkansgrad. Mängden död ved av tall är dock genomgående låg i området, vilket kan tyda på att en så kallad torrskogsavverkning har ägt rum.

Söder om tjärnen och längs reservatets västra sida domineras området av en intermediär till fattig tallbevuxen myr och skogen är här bitvis kraftigt påverkad av skogsbruk.

1.8 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Ubmeje tjeälddie samebys vinterland, förvinterland och vårvinterland. Ubmeje tjeälddie är en fjällsameby. Inga riksintressen för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken eller strategiska platser och betesområden enligt Sametingets kartor⁴ berörs.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke

³ Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

⁴ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

1.9 Friluftsliv

Naturreseptatet Järvtjärn är ett trevligt och relativt lättillgängligt besöksmål för egna strövtåg och naturstudier. Reseptatet domineras av brandpräglad äldre barrblandskog, naturskönt belägen runt den lilla sjön Järvtjärnen. Naturreseptatet nås från en skogsbilväg som passerar reseptatets södra del och fortsätter sedan runt reseptatet på den västra sidan. Vid vägen söder om reseptatet finns en liten parkeringsplats. Norr om reseptatet finns en parkeringsplats.

Naturreseptatet kan besökas året runt för vandring, skidåkning, fågelskådning eller svamp- och bärplockning. Järvtjärnkälens östsluttning är bitvis brant och relativt svårframkomlig men efter den branta stigningen är bergets sluttningar lättvandrade med fin utsikt över sjön och det kringliggande landskapet. I anslutning till sjön ges goda möjligheter att lyssna till naturens egna ljud samt att uppleva tystnad och stillhet. Naturreseptatet passar även bra för norrskens- och stjärnskådning.

2 Natura 2000

Hela naturreseptatet ingår sedan 2005 i Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. För Natura 2000-området Järvtjärn finns en bevarandeplan i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och naturtyper. Målen och åtgärderna i denna skötselplan är utformade för att i huvudsak överensstämma med de mål som finns i bevarandeplanen. Följande arter och naturtyper, enligt Art- och habitatdirektivet, finns i reseptatet och är en del av det som utgjort grund för utpekandet av Järvtjärn som Natura 2000-område och är de prioriterade bevarandevärden som ska bevaras inom Natura 2000-området.

De utpekade naturtyper som förekommer inom Natura 2000-området Järvtjärn är myrsjöar (3160), skogsbevuxen myr (91D0), öppna mossor och kärr (7140) samt taiga (9010).

Naturreseptatet överlappar även med Natura 2000-området Åtmyrberget, ett 35 000 hektar stort område som avgränsas av

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Vindelälven i öster och lappmarksgränsen i väster. Hela området har historiskt präglats av återkommande skogsbränder och är utpekat i Natura 2000-nätverket för att bevara arterna slät tallkapuchongbagge (*Stephanopachys linearis*) och grov tallkapuchongbagge (*Stephanopachys substriatus*) som båda kräver regelbundna skogsbränder eller naturvårdsbränningar av stående skog.

3 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1: Brandpräglad barrblandskog

Areal: 11 ha

Beskrivning

Skötselområdet omfattar majoriteten av all skogsmark i reservatet vilken domineras av en genom brand naturligt föryngrad äldre barrblandskog. De äldre tallarna i området uppskattas vara cirka 300–400 år gamla. Efter den senaste branden, som inträffade för ca 100 år sedan, har den naturliga successionen fått fortgå och graninväxningen längs tjärnens östra sida, och i delar av området i norr, är näst intill fullbordad. Det finns även en stor mängd äldre glasbjörk och asp. Skogen längs med västra sidan av sjön har en större dominans av tall och är bitvis kraftigt påverkad av skogsbruk. Självgallringsprocessen har sedan den senaste branden bidragit till att mängden död lövved och lågor av gran genomgående är god inom reservatet, och då speciellt i områdets nordöstra del. Mängden död ved av tall är genomgående låg i området, vilket kan tyda på att en så kallad torrskogsavverkning har ägt rum. Ett dike berör de mellersta delarna av skötselområdet.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, brand, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Efter en störning kan inslaget av lövträd öka vilket ger goda möjligheter för lövträdsberoende arter att fortleva i området. Andelen gran och grova träd kan öka i senare successionsfaser vilket bland annat gynnar arter som är knutna till grov gran och asp samt grov död ved. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen brandpräglad barrblandskog ska inte minska.

Skötselåtgärder

Bränning

Området bör naturvårdsbrännas där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Åtgärder för att öka mängden substrat

Där brist på substrat som död ved kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av träd genomföras för att öka tillförseln av substrat.

Åtgärder för att öka öppenheten och minska konkurrensen

Där en ökad inväxning och dominans av gran kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av gran genomföras för att gynna lövträd.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Fri utveckling

Skötselområdet kan i delar tillåtas utvecklas fritt genom naturliga processer. I tidsperioder mellan aktiva skötselåtgärder ska området tillåtas utvecklas fritt.

3.2 Skötselområde 2: Våtmarker

Areal: 1,1 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av flera olika typer av våtmarker i anslutning till sjön Järvtjärnen såsom öppna våtmarker och skogsbevuxen myr. Söder om sjön och längs reservatets västra sida finns en intermediär till fattig tallbevuxen myr och skogen är här bitvis kraftigt påverkad av skogsbruk. Vid inloppet till sjön i norr finns ett smalt kärrstråk med dominans av starr och fräken. Våtmarkerna har i stor utsträckning en ostörd hydrologi men ett dike finns strax väster om sjön.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska inte minska.

Skötselåtgärder

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Bränning

Våtmarkerna ska kunna användas som naturliga brandgränser och kan därför komma att beröras av naturvårdsbränningar.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

3.3 Skötselområde 3: Sjöar och vattendrag

Areal: 1,3 hektar

Beskrivning

Skötselområdet omfattar reservatets vattendrag och sjön Järvtjärnen samt dessa vattenmiljöers svämplan (dvs den yta som påverkas av återkommande översvämningar). Sjön med sitt humösa näringsfattiga vatten präglas av en naturlig hydrologi och hyser naturliga stränder med inslag av gungfly samt de typiska arter som hör till naturtypen. Vattendraget som avvattnar Järvtjärnen mynnar i Nötmyrbäcken cirka 500 meter söder om reservatet. Nötmyrbäcken mynnar i Åtmyrsjön, biflöde till Umeälven, efter en sträcka på cirka 4 kilometer.

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen sjöar och vattendrag ska inte minska.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Skötselåtgärder

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis flottningsåtgärder kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

4 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

Beskrivning

Naturreservatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till fiske, jakt, bär- och svampplockning. Från Järvtjärnkälens topp har man en fin utsikt över det omgivande landskapet.

Tillgängligheten är relativt god med en skogsbilväg som ansluter till naturreservatet.

Mål för friluftsliv

- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

- Områdets friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftsliv

- Informationsskyltar, utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, sätts upp i anslutning till reservatet utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.

5 Nyttjanderätter

- Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och befintliga sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.

6 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Järvtjärns naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

7 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över med lämpliga intervall och målas om vid behov.

8 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar och skyltar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

8.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

8.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål och tillståndet för områdets livsmiljöer ska dokumenteras regelbundet. Så långt möjligt ska fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur användas. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets naturtyper och skötselområden (bilaga 1).

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

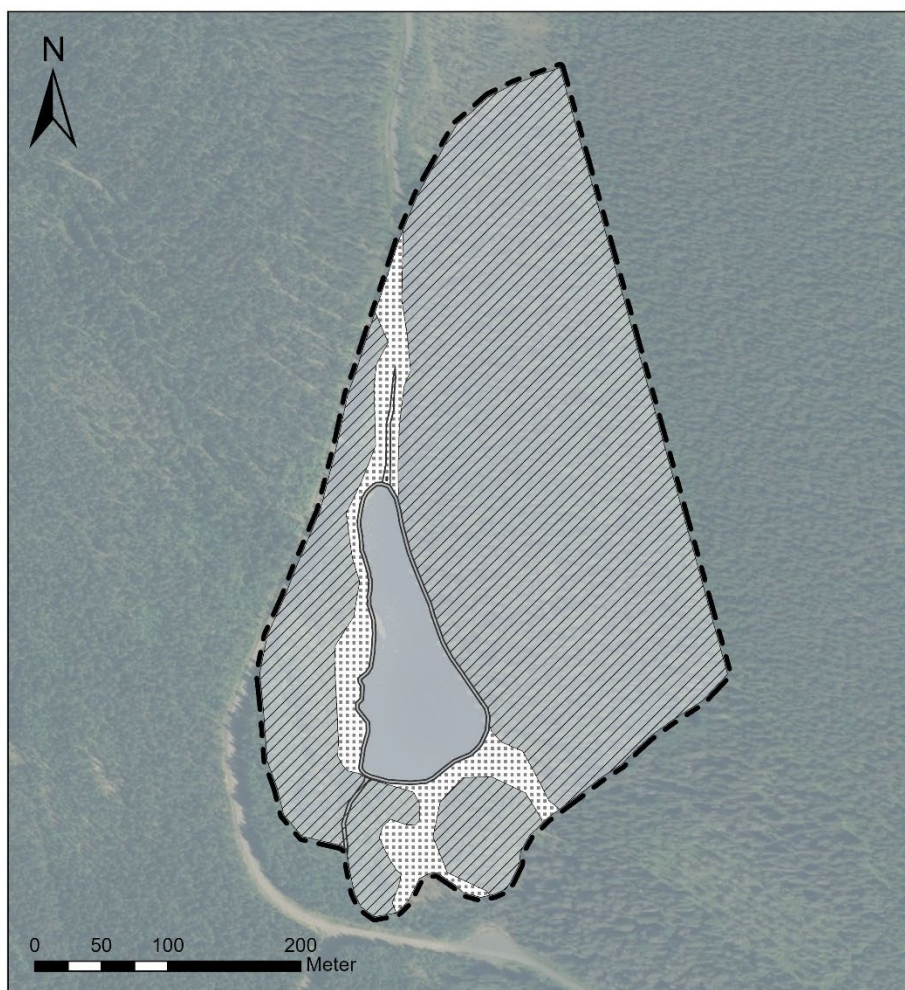
Bilagor

1. Karta över skötselområden
2. Karta över anordningar för friluftslivet

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Bilaga 1

Bilaga 1. Karta med skötselområden för naturreservatet Järvtjärn, Vindeln kommun. Dnr 6775-2025.

Skötselområden

- 1. Brandpräglad barrblandskog
- 2. Våtmarker
- 3. Sjöar och vattendrag

 Reservatsgräns

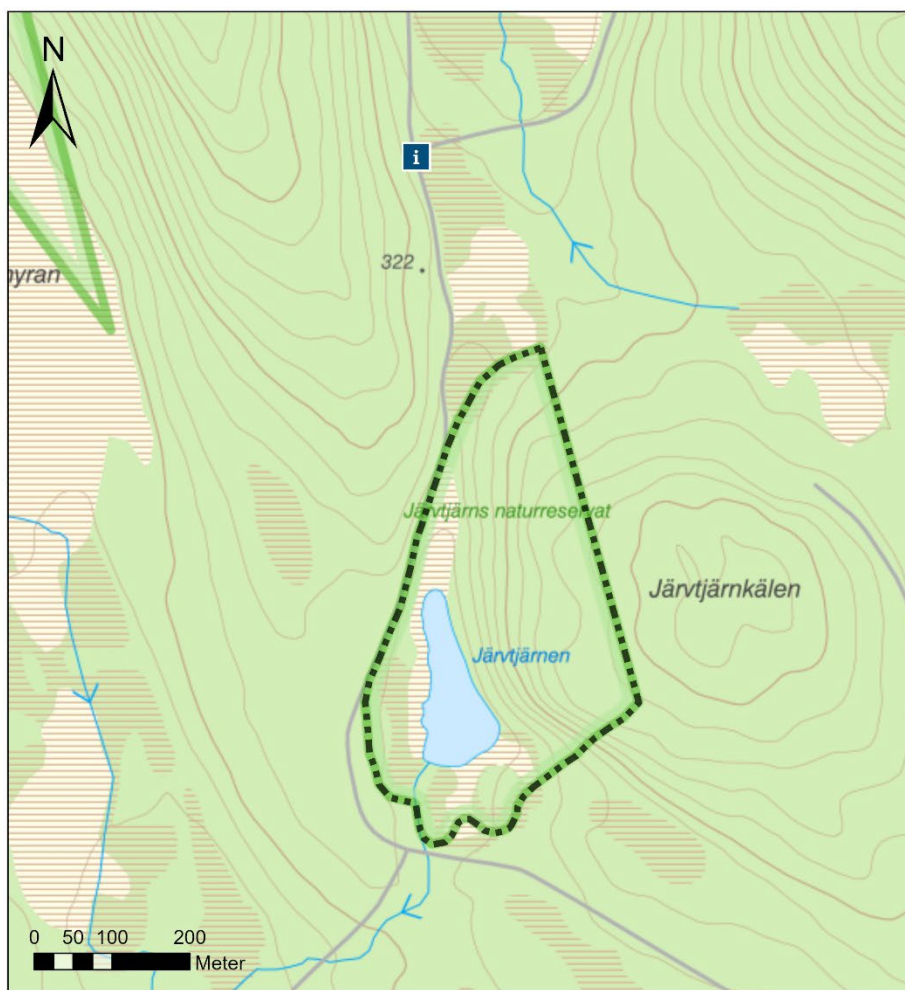
Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med skötselområden för Järvtjärns naturreservat i Vindeln kommun.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6775–2025

Bilaga 2

Bilaga 2. Karta med anordningar för friluftslivet i naturreservatet Järvtjärn, Vindeln kommun. Dnr 6775-2025.

- Reservatsgräns
- Informationsskylt

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med anordningar för friluftslivet i Järvtjärns naturreservat i Vindeln kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

Datum	Diarienummer
2025-12-17	6775-2025

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.